

מכללת הרצוג-גוש עציון  
ימי עיון בתנ"ך  
קייץ תשס"ט

י"ג ט"ו (א) (א)

ב"ה

## ירידת רות לגורן

### מבנה מגילת רות

- א. א', א-ו: מוות במואב: עשר שנים של מוות במשפחת אלימלך.  
ב. א', ז-כב: דבקות רות בחמותה בניגוד לערפה;  
קינת השכול של נשות המקלה' על נעמי.  
ג. פרק ב': מפגש רות ובעז בשדה:  
א-ג: נעמי נעתרת לבקשת רות ללכת לאסוף יבול.  
ד-יח: רות מוצאת חן בעיני בעז (שהוא "גבור חיל").  
יח-כג: רות שבה לבית נעמי.

1. פרק ג': מפגש רות ובעז בגורן:  
א-ו: רות נעתרת לבקשת נעמי ללכת לגורן.  
ז-טו: רות מוצאת חן בעיני בעז (שהרי היא "אשת חיל").  
טז-יח: רות שבה לבית נעמי.  
1. ב. ד', א-יז: גאולת בעז את רות בניגוד לגואל הפלוני;  
חגיגת נשות המקלה' את לידת 'בן נעמי'.  
1. א. ד', יח-כב: לידה בישראל: עשרה דורות של לידה בשושלת פרץ.

### תוכנית נעמי (ג-ד)

ורחצת וסכת ושמת שמלתיך עליך וירדת הגרן  
אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות  
ויהי בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם  
ובאת וגלית מרגלתיו ושכבת

### פעולת רות (ו-ז)

ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה  
ויאכל בעז וישת וייטב לבו  
ויבא לשכב בקצה הערמה  
ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב

### רות רבה, פ"ו, א':

"אמר רבי ברכיה: ארורים הרשעים. להלן כתיב 'ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי', אבל הכא 'ופרשת כנפיך על אמתך'."

<p><b>מפגש רות ובעז בגורן (פרק ג')</b></p> <p>(א) ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך.  (ב) ועתה הלא בעז מדעתנו אשר היית את נערותיו הנה הוא זרה את גרן השערים הלילה... וירדתי [קרי: וירדת] הגרן...  (ה) ותאמר אליה כל אשר תאמרי [קרי: אלי] אעשה.</p>	<p><b>מפגש רות ובעז בשדה (פרק ב')</b></p> <p>(ב) ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו  ותאמר לה לכי בתי.</p>	<p>הצעת רות / נעמי</p>
<p>(ו) ותרד הגרן ותעש ככל אשר צויתה חמותה...</p>	<p>(ג) ותלך ותבוא ותלקט בשדה אחרי הקוצרים ויקר מקרה חלקת השדה לבעז אשר ממשפחת אלימלך.</p>	<p>הליכת רות ומעשיה</p>
<p>(ט) ויאמר מי את</p>	<p>(ה) ויאמר בעז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת.</p>	<p>שאלת בעז על רות</p>
<p>ותאמר אנכי רות אמתך</p>	<p>(ו) ויען הנער הנצב על הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדה מואב...</p>	<p>זיהוי הנערה</p>
<p><b>ופרשת כנפך על אמתך כי גאל אתה.</b>  (י) ויאמר ברוכה את לה' בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון <b>לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר.</b>  (יא) ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את.</p>	<p>(ח) ויאמר בעז אל רות הלוא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר וגם לא תעבורי מזה וכה תדבקין עם נערתיו...  (יא) ויען בעז ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום.  (יב) ישלם ה' פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר <b>באת לחסות תחת כנפיו...</b></p>	<p>דיאלוג בעז ורות</p>
<p>(יד) <b>ותשכב מרגלותי [קרי: מרגלותי] עד הבקר ותקם בטרם [קרי: בטרם] יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן.</b>  (טו) ויאמר הבי המטפחת אשר עליך ואחזי בה ותאחו בה וימד שש שערים וישת עליה</p>	<p>(יד) ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקוצרים ויצבט לה קלי ותאכל ותשבע ותתר.  (טו) ותקם ללקט ויצו בעז את נערו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה.  (טז) וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה. (יז) <b>ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שערים.</b></p>	<p>בעז נותן אוכל לרות</p>
<p><b>ויבא העיר.</b>  (טז) ותבוא אל חמותה ותאמר מי את בתי ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש.  (יז) ותאמר שש השערים האלה נתן לי כי אמר [קרי: אלי] אל תבואי ריקם אל חמותך.</p>	<p>(יח) ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה. (יט) ותאמר לה חמותה <b>איפה לקטת היום ואנה עשית יהי מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז.</b></p>	<p>שיבת רות לבית נעמי</p>
<p>(יח) ותאמר שבי בתי עד אשר תדעין אידך יפל דבר כי לא ישקט האיש כי אם כלה הדבר היום.</p>	<p>(כב) ותאמר נעמי אל רות בלתי טוב בתי כי תצאי עם נערותיו ולא יפגעו בך בשדה אחר.  (כג) ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השערים וקציר החטים <b>ותשב את חמותה.</b></p>	<p>מסקנת נעמי</p>